

MARKT 1 ROSMALEN

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	SMT Bouw & Vastgoed
Projectnr:	SHE043
Datum:	17 december 2020

MARKT 1 ROSMALEN

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	SMT Bouw & Vastgoed
Projectnr:	SHE043
Rapportnr:	20201217-SHE043-RAP-FF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	17 december 2020

Opsteller:
IK

Verificatie:
BZ

Validatie:
BZ

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2020 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	PROJECTGEGEVENS	8
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	8
2.2	Voorgenomen plan.....	11
3	BESCHERMDE SOORTEN	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.2	Interpretatie.....	14
3.2.1	Flora.....	14
3.2.2	Vogels.....	14
3.2.3	Vleermuizen.....	15
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	16
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen).....	16
3.2.4.2	Knaagdieren.....	16
3.2.4.3	Marterachtigen.....	16
3.2.4.4	Overige zoogdieren.....	17
3.2.5	Amfibieën.....	17
3.2.6	Reptielen.....	17
3.2.7	Vissen.....	17
3.2.8	Ongewervelden.....	18
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	19
4.1	Natura 2000-gebieden.....	19
4.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	19
4.3	Houtopstanden.....	20
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	21
5.1	Beschermde soorten.....	21
5.1.1	Vogels.....	21
5.1.2	Vleermuizen.....	21
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	21
5.1.4	Overige soortgroepen.....	22
5.2	Beschermde gebieden.....	22
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	22
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	22
5.2.3	Houtopstanden.....	22
6	CONCLUSIES.....	23
6.1	Beschermde soorten.....	23
6.1.1	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden.....	23
6.1.2	Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht.....	23
6.1.3	Overige soortgroepen.....	23
6.2	Beschermde gebieden.....	24
6.2.1	Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek.....	24

6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming — niet aan de orde.....	24
6.2.3	Houtopstanden — niet aan de orde.....	24
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	25

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om het pand van de parochie Heilige Maria aan de Markt 1 in Rosmalen te transformeren tot een woonzorgvoorziening ten behoeve van mensen met een Wlz-indicatie (Wet langdurige zorg) en in de tuin behorende bij het pand 12 wooneenheden in de vorm van studio's te realiseren voor cliënten die redelijk zelfstandig kunnen wonen.

Als onderdeel van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
In hoofdstuk 7 is een overzicht weergegeven van de geraadpleegde literatuur.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt binnen de bebouwde kom van Rosmalen in de gemeente 's-Hertogenbosch (provincie Noord-Brabant). Het onderzoeksgebied, weergegeven op afbeelding 1, ligt in het centrum van Rosmalen. Het onderzoeksgebied ligt daarbij op het perceel kadastraal bekend als Rosmalen, sectie H, nummer 2715.

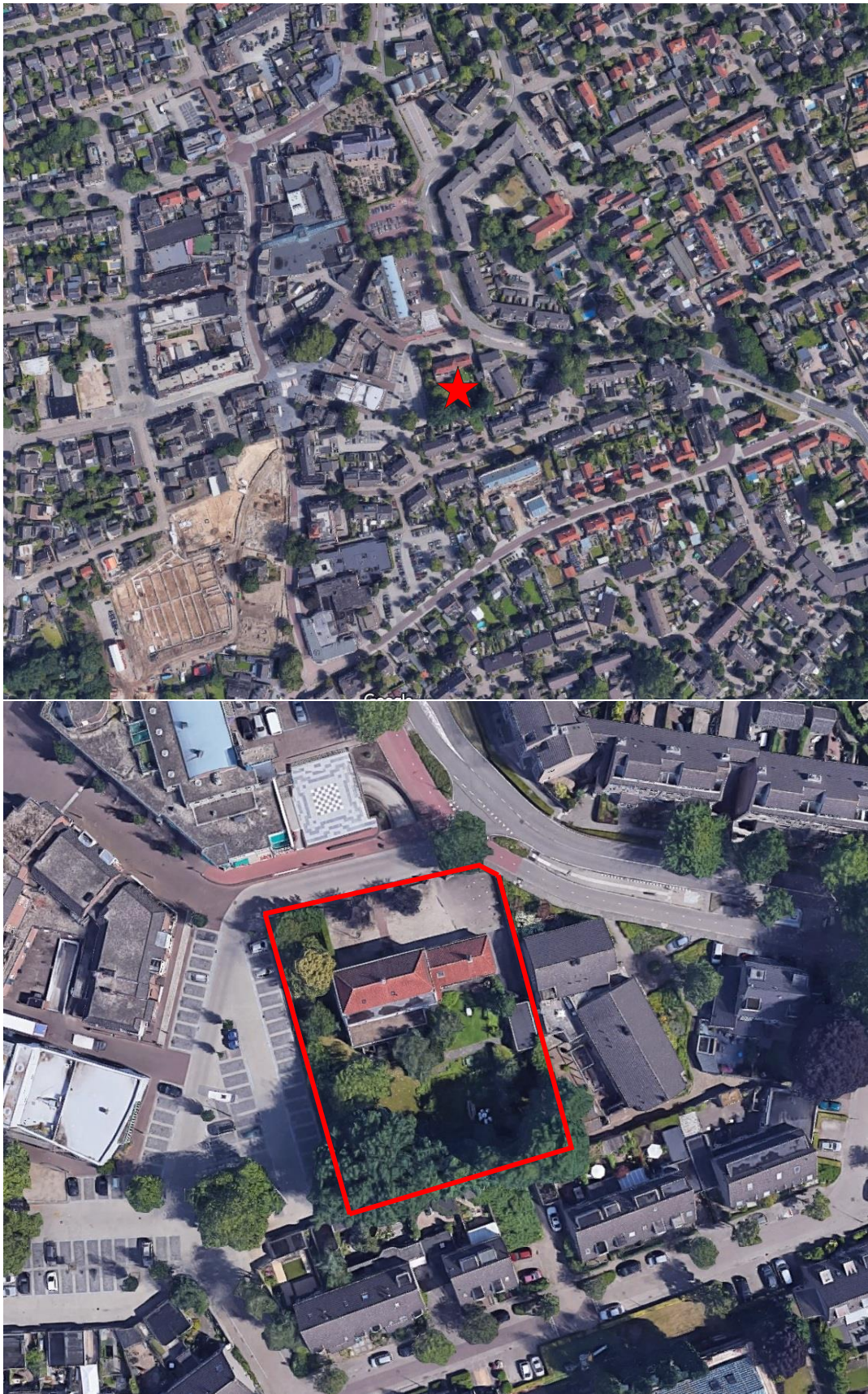
Het onderzoeksgebied zelf bestaat uit een monumentale, goed onderhouden pastorie, met een ommuurd terrein waarbinnen het gebouw, een parkeerplaats en een zij- en achtertuin gelegen is met een aantal fraaie bomen waaronder een monumentale eik, een groente- en kruidentuin en een siertuin.

De omgeving van het onderzoeksgebied bestaat deels uit appartementengebouwen, woningen en deels uit winkels, met een parkeerplaats ervoor, met op 160 meter afstand de RK Hubertuskerk.

In afbeelding 2 - 11 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied voor de realisatie van het zorgcentrum zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Monumentale pastorie met garage, met voor een deel een pannendak en deels een plat dak;
- Een parkeerplaats aan de noordzijde van het onderzoeksgebied;
- Rondom het onderzoeksgebied een gemetselde muur, deels met klimop begroeid;
- Een monumentale zomereik en een aantal wat oudere beuken en andersoortige bomen in de zij- en achtertuin, Hierlangs een takkenril, een leegstaand kippenhok, en een paar kleine schuurtjes;
- Groenten- en kruidentuin;
- Opgaande houtige sierbeplanting, grasveld en perkjes.

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

Afbeelding 2. Oostelijk deel van de pastorie.

Afbeelding 3. Overzicht van de voorkant van de pastorie.

Afbeelding 4. Westelijke zijgevel van de pastorie.

Afbeelding 5. Achtergevel aan de zuidkant van de pastorie met op de voorgrond het oostelijk deel van de pastorietuin

Afbeelding 6. Achtergevel aan de zuidkant van de pastorie, met de tuin op de voorgrond.

Afbeelding 7. Impressie van de pastorietuin, met een kasje en een kruidentuin.

Afbeelding 8. Houten speelhuisje in het oostelijk deel van de pastorietaan.

Afbeelding 9. Kippenhok in het oostelijk deel van de pastorietaan.

Afbeelding 10. Zijtuin aan de westkant van de pastorie.

Afbeelding 11. Zuidrand van de pastorietaan, met hoge bomen en een takkenril.

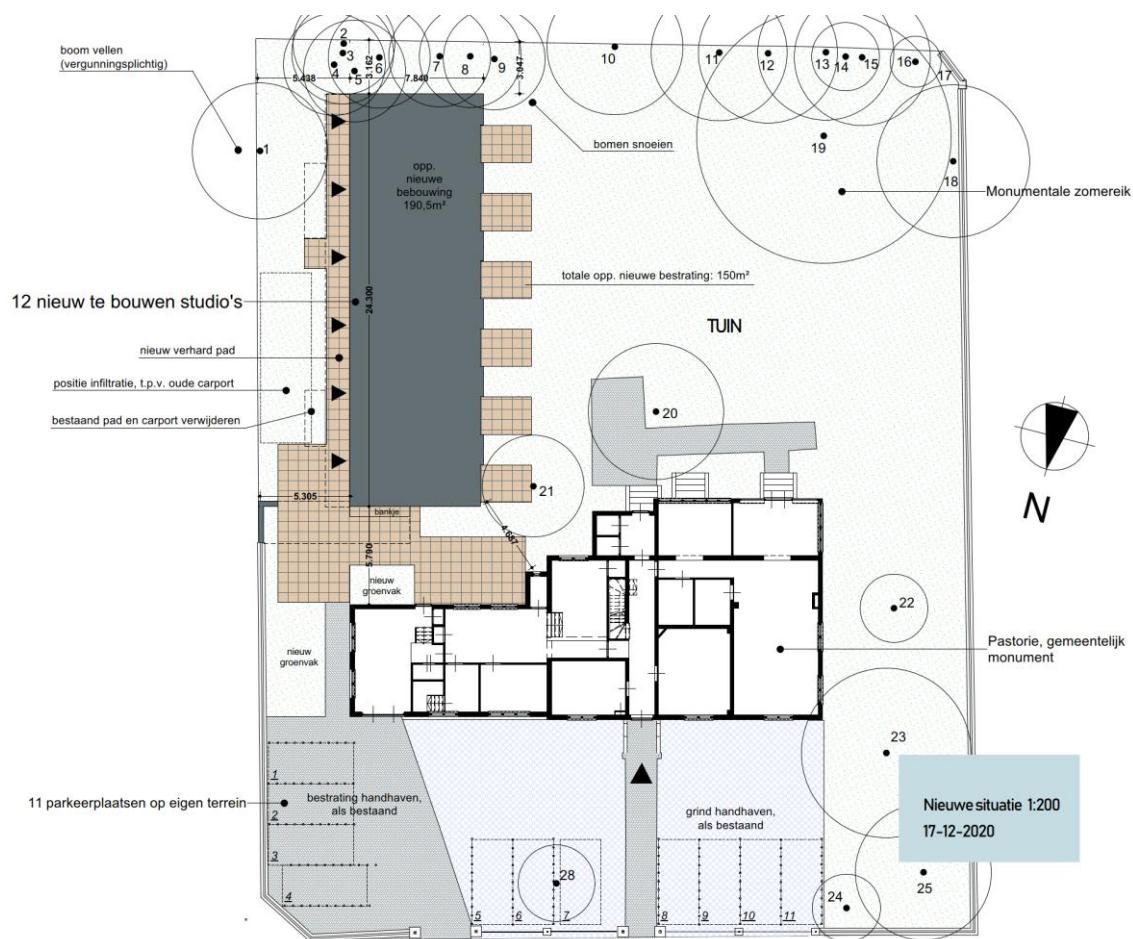
2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat om de pastorie te herbestemmen, zodanig dat in het huidige gebouw een zorgcentrum gerealiseerd kan worden en in het oostelijk deel van de achtertuin twaalf wooneenheden voor semi-zelfstandig wonen.

In de pastorie zullen 6 wooneenheden voor cliënten met een WLZ-indicatie gerealiseerd worden. De werkzaamheden aan de pastorie zullen bestaan uit schilderwerk van de kozijnen, goten vervangen en gootbetimmeringen herstellen. Verder zal de dakbedekking van de platte daken worden vervangen en zal er binnen het gebouw een verbouwing plaatsvinden.

De twaalf woningen in het oostelijk deel van de achtertuin van de pastorie krijgen het karakter van een studio, en zijn bestemd voor cliënten die redelijk zelfstandig kunnen wonen. Deze woningen worden zodanig gesitueerd dat de tuin het minst aangetast wordt, zoveel mogelijk bomen gespaard blijven en waarbij met zekerheid de monumentale zomereik gespaard blijft.

De navolgende afbeeldingen geven een impressie van de toekomstige situatie.

Afbeelding 12. Impressies van de toekomstige situatie

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2015 – 2020 (maximaal 5 jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2015 – 2020).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels			
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	wnb-vrl	
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	wnb-vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	wnb-vrl	
Ransuil	<i>Asio otus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	wnb-vrl	
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	wnb-vrl	
Steenuil	<i>Athene vidalii</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus sp. indet.</i>	wnb-hrl	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Bever	<i>Castor fiber</i>	wnb-hrl	Gevoelig
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Das	<i>Meles meles</i>	wnb-andere soorten	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>		Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>		Gevoelig
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	wnb-andere soorten	
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	wnb-andere soorten	
Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	wnb-andere soorten	
Ongewervelden			
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	wnb-hrl	

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 7 december 2020 is door een ecooloog een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren hierbij droog en geheel bewolkt, bij een temperatuur van 4 °C en windkracht 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

De pastorietaan is een goed onderhouden tuin met veel gecultiveerde planten en kruiden. Er zijn beukenhagen aanwezig en er groeit rondom meerdere bomen klimop. Achterin de tuin staan een aantal beuken, er staat minimaal een tamme kastanje, een berkje en een paar coniferen. Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen in de achtertuin, de kruidentuin of de zijtuin.

Er zijn evenmin beschermde muurplanten of varens geconstateerd. Gezien de stedelijke ligging en het feit dat het geheel ommuurd is, wat de introductie door windverspreiding van beschermde soorten remt, zijn geen overige beschermde vaatplanten te verwachten. Uit de NDFF zijn eveneens geen waarnemingen van beschermde planten bekend uit het perceel of de directe omgeving daarvan.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied geen vogels waargenomen. Uit de NDFF blijkt dat er een groot aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreffen onder andere huismus, gierzwaluw, buizerd, sperwer, ransuil en roek.

Het dak van de pastorie is gesloten en afgedicht, er zijn geen openingen langs de randen en de dakpannen sluiten goed aan. Er zijn geen mogelijkheden voor gebouwbewonende vogels om onder de dakpannen te kruipen. Het is om die reden dan ook redelijkerwijze uitgesloten dat gebouwbewonende vogels zoals huismus of gierzwaluw hier nesten hebben onder de dakpannen. Voor gierzwaluw is het dak sowieso ongeschikt, vanwege de vorm van het dak.

In minimaal twee bomen zijn nesten aangetroffen, vermoedelijk van duiven, gezien de grootte. Er zijn geen grote takkennesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van roek, sperwer of ransuil is om die reden uitgesloten. Hiervoor ligt het onderzoeksgebied overigens ook te stedelijk, in het centrum van Rosmalen.

Gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied is de aanwezigheid van kerkuil, steenuil, ooievaar en buizerd en overige jaarrond beschermde nesten van vogels binnen het onderzoeksgebied eveneens uit te sluiten.

Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5) zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. De omgeving van het onderzoeksgebied biedt een ruime hoeveelheid alternatief nestbiotoop in de vorm van diverse hogere bomen en bebouwing. Er is derhalve voldoende alternatief nestbiotoop voor omgevingsscansoorten vogelsoorten in de directe omgeving aanwezig, waardoor de nesten niet als jaarrond beschermd beschouwd hoeven worden en worden gezien als algemene broedvogelnesten.

De houtige beplanting in en rondom de pastorietaan binnen het onderzoeksgebied biedt geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Tijdelijke nestlocaties van bijvoorbeeld merel of heggemus zijn hier niet uit te sluiten.

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen beschikbaar van nestlocaties en broedende vogels binnen het onderzoeksgebied. In de aanwezige beplanting binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen nesten van vogels aangetroffen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze houtige beplanting (struweel) in de nabije toekomst alsnog als nestlocatie in gebruik genomen gaan worden.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat een vijftal vleermuissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en kleine dwergvleermuis. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied, wordt verwacht dat zowel boombewonende als gebouwbewonende vleermuizen mogelijk kunnen voorkomen binnen het onderzoeksgebied, waarbij de pastorietaan met de kruiden en houtige beplanting onderdeel kan uitmaken van foerageergebied.

Gebouwbewonende vleermuizen die binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, zijn de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en in een sporadisch geval ruige dwergvleermuis. Boombewonende vleermuizen die in de omgeving bekend zijn, zijn de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en in een sporadisch geval gewone dwergvleermuis. De pastorie heeft geen open stootvoegen en is aan drie kanten opgebouwd uit grote platen kalkzandsteen, zonder openingen. Het dak is nauw aansluitend. De kans dat er vleermuizen in dit pand aanwezig zijn is zeer klein, aan geen enkele kant van het gebouw zijn geschikte openingen te vinden. Op de zolder en in de kelder zijn ook geen sporen gevonden van vleermuizen, zoals uitwerpselen of etensresten zoals vlindervleugeltjes.

Bomen met holtes en losse bast kunnen door een aantal van de bovengenoemde soorten vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats. Bomen met geschikte holtes of losse bast zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. De bomen zijn zeer goed onderhouden. Daar waar takken gesnoeid zijn is op de meeste plekken geen holte ontstaan, maar is het vlak keurig afgedicht. Er zijn twee bomen met een holte geconstateerd. Omdat deze holtes in beide gevallen niet naar boven gericht zijn maar uitsluitend enigszins naar beneden, is het uitgesloten dat vleermuizen hiervan gebruik maken. Vanwege het ontbreken van bomen met geschikte holtes of loszittend schors binnen het onderzoeksgebied zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen redelijkerwijze uitgesloten.

Binnen het onderzoeksgebied is ruimschoots kruidige en houtige beplanting aanwezig. De pastorietaan is royaal opgezet met veel groen. Hierdoor is een potentieel foerageergebied ontstaan, wat echter niet het karakter heeft van een essentieel foerageergebied. Doordat de kruidige en houtige beplanting in een groot deel van de tuin,

met name het middendeel en het westelijk deel, intact blijft gaat er sowieso geen essentieel foerageergebied verloren. Hiermee kan uitgesloten worden dat het potentiële foerageergebied door toedoen van de ingreep zijn functie verliest.

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. De houtige beplanting rondom de parkeerplaats kan echter niet gezien worden als een essentieel lijnvormig element, omdat het hier gaat om twee stroken houtwal van ongeveer vijftien meter lang en een houtwal van dertig meter lang, welke niet in directe verbinding staan met andere lijnvormige elementen. Daarnaast blijven deze houtwallen intact. Er gaat onder geen beding een vliegroute verloren. Het onderzoeksgebied maakt geen deel uit van een essentiële vliegroute.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)

Op basis van het literatuuronderzoek zijn geen strenger beschermde muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Gezien de stedelijke ligging is er voor overige strenger beschermde muizensoorten geen geschikt leefgebied aanwezig. Er zijn geen sporen aangetroffen van muizensoorten. De pastorie wordt momenteel nog bewoond en gebruikt voor algemene pastorale doeleinden. De aanwezigheid van algemeen beschermde muizensoorten binnen de pastorie wordt redelijkerwijze uitgesloten. Voor deze soorten biedt de pastorietuin echter wel geschikt leefgebied. Binnen het onderzoeksgebied worden derhalve hooguit algemeen voorkomende muizensoorten verwacht in de pastorietuin.

3.2.4.2 Knaagdieren

Eekhoorn

Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de eekhoorn. Het onderzoeksgebied biedt in principe geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Er zijn echter geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek eveneens geen knaagsporen van eekhoorn aangetroffen. De kans is daardoor redelijkerwijs uitgesloten dat het perceel een essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de eekhoorn.

Bever

Gezien de stedelijke ligging en het ontbreken van oppervlaktewater kan de bever op voorhand worden uitgesloten.

3.2.4.3 Marterachtigen

Steenmarter

In de NDFF zijn waarnemingen bekend van steenmarter in de omgeving van het onderzoeksgebied. Sporen van mogelijke aanwezigheid van steenmarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen voor steenmarter binnen het onderzoeksgebied zijn hiermee uitgesloten. Met het ontbreken van verdere sporen en waarnemingen binnen het onderzoeksgebied, gaat het hier hooguit om marginaal geschikt leefgebied voor steenmarter. Hiermee kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied wordt echter verwacht dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is voor deze soort. Daarbij zijn geen verblijfplaatsen en sporen van deze soort aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van bunzing.

Wezel en hermelijn

In de NDFF staan geen waarnemingen in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied van hermelijn. De wezel is wel in de omgeving van het onderzoeksgebied waargenomen. De wezel komt, net als de hermelijn, in alle habitats voor, van open plekken in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuil- en dekkingsmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied zijn, gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied in het centrum van de stad, slechts marginaal geschikte dekkingsmogelijkheden en is er niet voldoende voedsel voor wezel aanwezig. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol. Ook maakt deze soort geregeld gebruik van holen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter. Binnen het onderzoeksgebied ontbreken deze geschikte verblijfplaatsen voor hermelijn. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van wezel en hermelijn.

Das

Gezien de stedelijke ligging en met het ontbreken van geschikt habitat kan de das op voorhand worden uitgesloten.

3.2.4.4 Overige zoogdieren

Egel

Uit de NDFF blijkt dat de egel in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomt. In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor. In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenholen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost-, takken- of puinhoop. Winternesten worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest varieert sterk, soms tot een halve meter doorsnee. In de takkenril aan de zuidkant van het onderzoeksgebied is de egel mogelijk aanwezig.

3.2.5 Amfibieën

Het voorkomen van Alpenwatersalamander en bastaardkikker (NDFF) kan met het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop (extensief beheerde landschappen, voedselarm water en niet rijk aan vis) en het ontbreken van waarnemingen in het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen waarnemingen gedaan van amfibiesoorten. Door het ontbreken van oppervlaktewater wordt niet verwacht dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van het voortplantingsbiotoop van amfibiesoorten. Op grond van het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop binnen het onderzoeksgebied, kan aanwezigheid van deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.6 Reptielen

Binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn in de NDFF geen gegevens bekend van beschermde reptielen. Op grond van het ontbreken van voor reptielen geschikte ecotopen binnen het onderzoeksgebied (structuurrijke dichte vegetaties en goed ontwikkelde ondergroei met voldoende rustige plekken) en mede gezien de stedelijke ligging, kan het voorkomen van essentieel leefgebied van reptielen binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Het onderzoeksgebied bevat geen oppervlaktewater. Om die reden is de aanwezigheid van beschermde vissen op voorhand uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat grote vos en de teunisbloempijlstaart in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen. De grote vos voedt zich met sap van bloedende bomen, rottend fruit of druppels honingdauw en nectar van bloeiende wilgen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen fruitbomen en wilgen aangetroffen. De bomen zijn zeer goed onderhouden, bloedende bomen zijn niet aanwezig.

De teunisbloemvlinder komt met name voor in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Zijn waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart. Deze waardplanten zijn in de pastorietaan niet aangetroffen. Habitat van de grote vos en teunisbloempijlstaart is niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen) in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend in het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

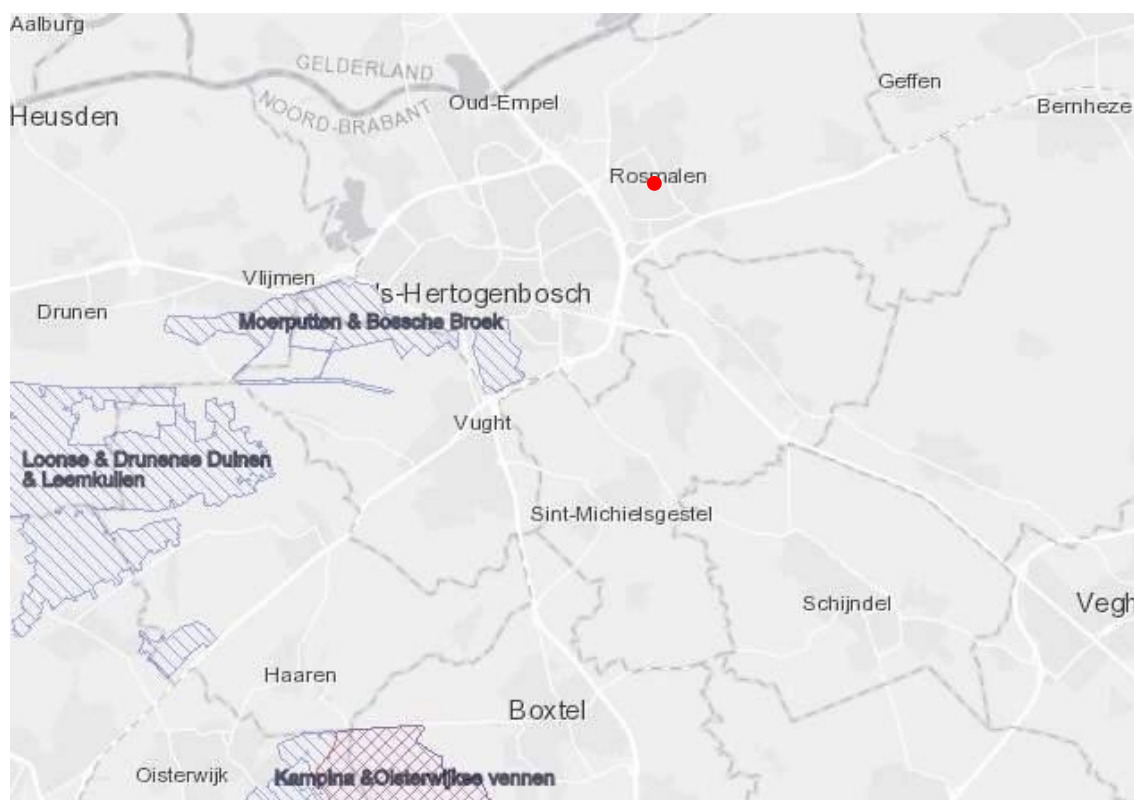
In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Noord-Brabant en gemeente Rosmalen. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 13). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	6,2 km
Rijntakken	9,1 km
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	13,0 km
Kampina & Oisterwijkse Vennen	16,6 km

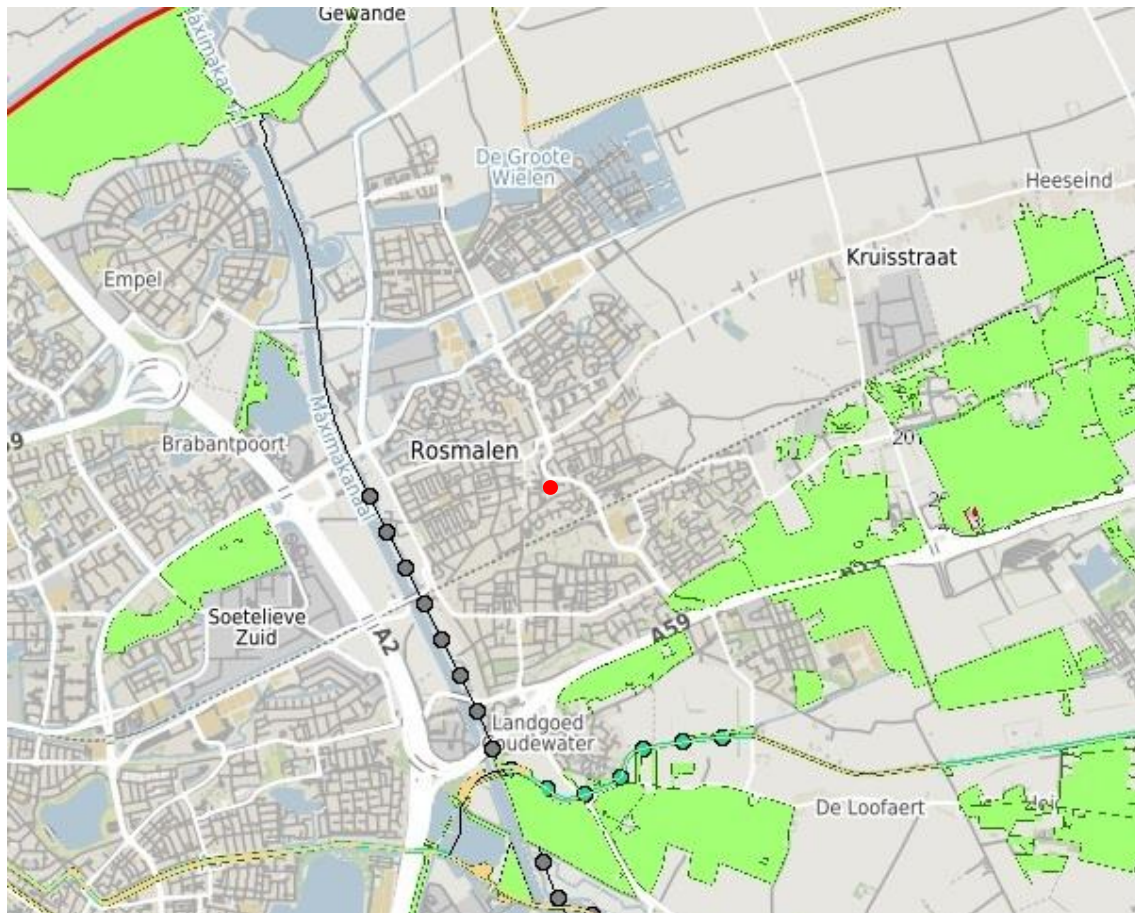
Afbeelding 13. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn.

Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

In afbeelding 14 is te zien dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen de grenzen van het NNB.

Afbeelding 14. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het NNB.
(Bron: provincie Noord-Brabant).

4.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt, is artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten (bijlage 2) van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5) zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. In de directe omgeving is het koolmeesje (Categorie 5) aangetroffen. De omgeving van het plangebied biedt een ruime hoeveelheid alternatief nestbiotoop in de vorm van diverse hogere bomen en bebouwing. Er is derhalve voldoende alternatief nestbiotoop voor omgevingsscansoorten zoals bijvoorbeeld het koolmeesje in de directe omgeving aanwezig, waardoor de nesten niet als jaarrond beschermd beschouwd hoeven worden en worden gezien als algemene broedvogelnesten. Het is niet uit te sluiten dat in de periode tot aan het plaatsvinden van de ingrepen, alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel binnen het onderzoeksgebied.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van met name vogels uit het stedelijke gebied. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen redelijkerwijze uitgesloten. Daarnaast zijn de werkzaamheden aan het gebouw van dusdanige aard dat mogelijke verblijfplaatsen sowieso intact zouden blijven. De werkzaamheden aan de pastorie zullen bestaan uit schilderwerk van de kozijnen, vervangen van goten en het herstellen van gootbetimmeringen. Verder zal de dakbedekking van de platte daken worden vervangen en zal er binnen het gebouw een verbouwing plaatsvinden. Deze werkzaamheden tasten in geen geval potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aan.

Boombewonende vleermuizen zijn eveneens uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen die geschikt zijn als verblijfplaats. De pastorietauin zal hooguit kunnen dienen als marginaal foerageergebied. Daarbij maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van een essentiële vliegroute.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen) en egel

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en de egel geldt dat deze door provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). Voor deze soorten bieden de beplantingen in de pastorietauin, en met name aan de randen van het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden is ruim voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor wordt een permanent negatief effect op algemeen voorkomende muizensoorten en egel voorkomen. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Op deze soortgroepen is daarmee een negatief effect als gevolg van de ingreep uitgesloten.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 6,2 km van het onderzoeksgebied.

De ingreep bestaat uit de renovatie van de pastorie en het realiseren van twaalf wooneenheden in de pastorietaan. Gelet op de beperkte omvang van de ontwikkeling in combinatie met de afstand tot het Natura 2000-gebied, zal een toename van stikstofdepositie redelijkerwijs niet te verwachten zijn. Volledig inzicht hieromtrent kan echter alleen worden verkregen middels een Aerius-berekening. Voor de overige storingsfactoren op N2000-gebieden is een negatief effect op voorhand uit te sluiten.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is buiten het Natuurnetwerk Brabant. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNB niet worden aangetast. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast valt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer, of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

5.2.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij het renoveren van de pastorie tot een zorgcentrum, en het realiseren van twaalf wooneenheden in het oostelijk deel van de pastorietaan, mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels. Daarbij kan aanwezigheid van algemeen voorkomende muizensoorten en egel binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht. Onderstaand wordt dit per soortgroep nader toegelicht.

6.1.1 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aanwezig. Hoogstwaarschijnlijk komen soorten als merel en heggemus wel voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze soorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing en de klimop rondom de pastorie. Het is verder niet uit te sluiten dat in de periode tot aan en tijdens de werkzaamheden, alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen binnen het onderzoeksgebied. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen hiermee mogelijk leiden tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield en/of verstoord worden bij de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied. Er dient derhalve gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de bomen en/of het struweel die allen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen zijn. Indien nesten afwezig zijn kan het onderzoeksgebied vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

6.1.2 Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en egel bieden de struiken in de pastorietaan binnen het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende muizensoorten en egel zijn in de verordening van provincie Noord-Brabant vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.3 Overige soortgroepen

Voor de volgende soortgroepen geldt dat bij de verbouw van de pastorie en het realiseren van twaalf wooneenheden in het oostelijk deel van de pastorietaan geen negatieve effecten verwacht worden: flora,

vleermuizen, overige grondgebonden zoogdieren (knaagdieren, marterachtigen, haasachtigen en overige zoogdieren), amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet 100% worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de aanleg- en gebruiksfase negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige verstoringfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde

Het volledige onderzoeksgebied is gelegen buiten het Natuurnetwerk Brabant. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast valt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer, of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

6.2.3 Houtopstanden – niet aan de orde

Als gevolg van de nieuw te bouwen studio's dienen twee bomen te worden verwijderd. Voor enkele bomen rondom het bouwvlak geldt dat de kronen van de bomen deels binnen het toekomstige bouwvlak vallen. Deze bomen dienen deels gesnoeid te worden, zodat deze behouden kunnen blijven. Voor het overige blijven de bomen behouden en vinden hooguit snoeiwerkzaamheden plaats. Gelet hierop is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Provincie Noord-Brabant, 2014. Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant 2019.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 22-08-2020.

Websites

www.floron.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.brabant.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.

- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrictlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrictlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa-productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016 en de 2^e partiele wijziging Natuurbeheerplan 2020.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het ‘nee, tenzij’-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient

compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Noord-Brabant. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Noord-Brabant en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Categorieën

1: Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.

2: Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig is.

4: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus euauroaeus</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wild zwijn	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar

